

HOMEPAKOLAISET RY TOIMINTAKERTOMUS 2015

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää sisäilmasta sairastuneiden perusoikeuksien toteutumista Suomessa ja herättää keskustelua sairastuneiden vaikeasta tilanteesta. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan lainsäädäntöön ja viranomaistoimintaan, tuomaan asiaa esille eri tiedotuskanavien kautta ja täten saamaan muutoksia nykytilanteeseen.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys luo kontakteja tiedotusvälineisiin, päättäjiin, virkamiehiin, alan muihin yhdistyksiin ja vaikuttajiin, seuraa alan tieteellistä tutkimusta ja pyrkii kokoamaan yhteen sisäilmasta sairastuneita. Yhdistys jakaa tietoa sisäilmaongelmista esim. nettisivujen kautta ja voi lisäksi harjoittaa muuta tiedotus- ja julkaisutoimintaa.

RATKAISUJA SISÄILMASAIRAILLE! -PROJEKTI

Vuonna 2015 Homepakolaiset ry:n toiminta on painottunut RAY:n rahoittamaan Ratkaisuja Sisäilmasairaille -projektiin.

Kolmivuotisen projektin tavoitteena on tuottaa tietoa sisäilmasairauksista, niihin liittyvistä solmukohdista ja ratkaisuista, laatia oppaita käytännön ratkaisuista ja luoda verkosto, jonka puitteissa edistää sisäilmasaioiden kehittymistä nykyistä positiivisempaan suuntaan. Projektin päätavoitteena on luoda ehdotukset valtakunnallisiksi toimintamalleiksi sisäilmasairastuneiden työ- ja opiskelumahdollisuuksien parantamiseksi.

Projekti käynnistyi vuonna 2014. Projektissa työskentelee kaksi puolipäiväistä työntekijää.

Vuoden 2015 aikana projektissa on tuotettu runsaasti materiaalia aiheesta ja laajennettu yhteistyöverkostoa. Yhteistyöverkostoon kuuluu sisäilma-alan asiantuntijoita, sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yksiköitä sekä lääketieteen osaajia niin Suomesta kuin ulkomailta.

Projektissa tuotettua aineistoa on kerätty www.homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille -sivustolle. Projektin kautta on haluttu edistää yhdistyksen tavoitteita luoda sisäilmasta sairastuneille paremmat toimintaedellytykset yhteiskunnassa sairaudesta huolimatta.

Projektin tuotoksista tärkeimpiä v. 2015 julkaistuja ovat:

Sisäilmasairaus-oppaat:

Sisäilmasairaus ja opiskelu -opas

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/materiaalit/opas-oppilaitoksille/>

Sisäilmasairas työpaikalla -opas

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/materiaalit/opas-tyopaikoille/>

Kummastakin on julkaistu painettu ja sähköinen versio.

Lisäksi olemme laatineet neljä sisäilmasairaus-aiheista "pähkinänkuoressa" - tyyppistä ohjeistusta:

Sisäilmasairaalle

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/materiaalit/sisailmasairaalle-vinkkeja-ja-ajatuksia/>

Sisäilmasairaam läheiselle

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/materiaalit/sisailmasairaam-laheiselle/>

Sisäilmasairaam lapsen vanhemmalle

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/materiaalit/sisailmasairaam-lapsen-vanhemmalle/>

Sisäilmasairaita työssään kohtaaville

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/materiaalit/sisailmasairaita-tyossaan-kohtaavalle/>

Olemme myös julkaisseet kaksi tietopakettia projektin alussa tehtyjen kyselyjen perusteella:

Painavaa vastuuta, pitkiä työpäiviä ja työajan kulumista käytännön järjestelyihin – KYSELY PERUSKOULUJEN REHTOREILLE

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/wp-content/uploads/2015/01/Kysely-rehtoreille.pdf>

Monisyisestä ongelmasta joustaviin ratkaisuihin – KYSELY KOULUJEN TYÖNTEKIJÖILLE

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/wp-content/uploads/2015/05/Sisailmatilanne-kysely-koulujen-tyontekijoille.pdf>

Lisäksi olemme tuottaneet palvelumuotoilulähtöisesti kuvaukset kolmesta eri asteisesta sisäilmasairaasta:

Ensimmäisen, toisen ja kolmannen asteen sisäilmasairas.

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/sairauden-kolme-astetta/>

Poimintoja projektin internetsivuilla julkaistuista kokonaisuuksista:

Sisäilmasairaam polku

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/sisailmasairaam-polku/>

Sisäilmasairaamuden yhteiskunnalle aiheuttamia kustannuksia – tapaus Maria

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/kustannukset/sisailmasairaamuden-kalleus-maria/>

Mistä sisäilmasairaam-ilmioässä on kyse:

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/etusivu/mista-on-kyse/>

Tapausesimerkkejä: Helena järjesti itselleen puhtaat työtilat, mutta joutui luopumaan ammatistaan

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/tyoelama/tapausesimerkkeja/helena/>

Solmukohtia

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/solmukohtia/>

Ratkaisujen kolme tasoa

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/ratkaisut/ratkaisujen-kolme-tasoa/>

Kuntoutusohjaaja Saara Haapalan vieraskynä-kirjoitus:

<http://homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille/asiiantuntija-saara-haapala/>

TAPAHTUMAT

11.3.2015 Helsinki

Keskustelutilaisuus Sisäilmastoseminaarin jälkeen seminaarin annista. Osallistujat rakennusalan asiantuntijoita, joiden kanssa keskustelua erityisesti sisäilmasairaille soveltuvista erityisrakenteista.

5.2.2015 Helsinki

Työpaja: Sisäilmasairaahan työllistyminen ja työssä pysyminen – solmukohdista kohti ratkaisuja. Osallistujat sisäilmasairaita, joiden kanssa eriteltiin sisäilmasairaiden työllistymisen esteitä ja mahdollisuuksia.

18.5.2015 Jyväskylä

Työpaja: Sisäilmasairaahan työkyvyn aste, työkyvyn asteen vaihtelu ja tähän vaikuttavat tekijät, tukitoimet työkyvyn asteen nostamiseksi ja sairastuneen työllistymiseksi. Osallistujat sisäilmasairaita, joiden kanssa työstettiin materiaalia sisäilmasairaahan työkyvyn arvioimisesta ja tukitoimista työkyvyn tukemiseksi.

11.6.2015 Tampere

Työpaja: Sisäilmasairaahan työkyvyn aste, työkyvyn asteen vaihtelu ja tähän vaikuttavat tekijät, tukitoimet työkyvyn asteen nostamiseksi ja sairastuneen työllistymiseksi. Osallistujat sisäilmasairaita, joiden kanssa työstettiin materiaalia sisäilmasairaiden työkyvyn arvioimisesta ja tukitoimista työkyvyn tukemiseksi.

12.-13.10.2015 Helsinki

Return-to-work practices for patients with environmental illnesses - Kansainvälinen asiantuntijatyöpaja sisäilmasairaiden kuntoutumiseen liittyen. Osallistujat terveydenhuollosta ja kuntahallinnosta Saksasta ja Kanadasta. Tutustuttiin ympäristösairaiden kuntoutuksessa käytettäviin keinoihin ja malleihin ja käytiin läpi niiden sovellusmahdollisuuksia Suomessa.

VAIKUTTAMINEN

Projektin puitteissa yhdistys on ottanut osaa yhteiskunnalliseen keskusteluun. Olemme lähettäneet hallitusneuvottelijoille kolmikohtaisen ehdotuksen sisäilmasairaiden huomioimisesta hallitusohjelmassa ja olleet yhteydessä eduskunnan tarkastusvaliokuntaan sisäilmasairaiden aseman parantamiseksi.

Lisäksi olemme esittäneet ajatuksiamme home- ja kosteusvauriosairaiden Käypähoito -suositusta koskevaan työhön ja koostaneet tutkimustietoa aiheesta suosituksia varten.

Olemme vierailleet Sosiaali- ja terveysministeriön ympäristöherkkyystyöryhmässä kertomassa Ratkaisuja Sisäilmasairaille! -projektin tuotoksista koskien sisäilmasairaahan kuntoutusta ja työkyvyn edellytyksien tukemista erityisesti työpaikkarajoitteisille.

Yhdistys on myös osallistunut joutsenmerkityn rakennuksen kriteerien lausuntokierrokselle.

MEDIA

Yhdistys on jatkanut tiedotustyötä sisäilmaan liittyvistä terveyshaitoista ja ajankohtaisista sisäilmasairauksiin liittyvistä sosiaalipoliittisista kysymyksistä olemalla yhteydessä median edustajiin.

SEMINAARIT JA LUENNOT

Homepakolaiset ry:n yksi päätavoitteista on hankkia ja koostaa tutkimustietoa aiheesta. Suomessa on aiheen kohdalla edelleen tietoaaukko etenkin lääketieteellisen tutkimuksen, terveydenhuollon ja ratkaisumallien suhteen.

Vuonna 2015 osallistuimme seuraaviin tapahtumiin, konferensseihin ja seminaareihin:

15.-16.1.2015 Monikemikaaliherkkyyks-konferenssi, Rooma, Italia. Järjestäjä: Amica

11.3.2015 Messukeskus, Helsinki: Sisäilmasto-seminaari. Järjestäjä: Sisäilmayhdistys.

19.-20.5.2015 Jyväskylä: Hometalkoot työmaakokous. Järjestäjä: Ympäristöministeriön kosteus- ja hometalkoot toimenpideohjelma.

19.8.2015 Helsinki: Terveellinen ja ympäristöystävällinen rakentaminen -seminaari. Järjestäjä: Joutsenmerkki

YHTEISTYÖ

Vuonna 2015 Homepakolaiset on tehnyt paljon yhteistyötä alan vaikuttajien kanssa niin Suomessa kuin ulkomailla. Yhteistyön kautta on avattu keskustelua myös uusille sektoreille. Olemme panostaneet erityisesti kuntoutusmahdollisuuksien ja solmukohtien kartoittamiseen ja selkiyttämiseen kuntoutusalan toimijoiden kanssa, rakentamisen haasteiden ja mahdollisuuksien kartoittamiseen rakentamisen asiantuntijoiden kanssa sekä tehneet kansainvälistä yhteistyötä terveydenhuollon ja potilasjärjestöjen kanssa Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Oppaiden jakelussa on tehty aktiivista yhteistyötä potilasjärjestöjen kanssa.

Poimintana viestinnällisestä yhteistyöstä:

Homepakolaiset vieraili sairaanakin selviää koulusta -blogissa

<https://sairaanakinselviaakoulusta.wordpress.com/2015/04/13/etaopetus-toimii-napparasti-myos-sisailmasairaille/>

INTERNET-SIVUT JA SOSIAALINEN MEDIA

Internet-sivut

Kävijämäärä yhdistyksen internet-sivuilla on ollut edelleen nousujohteinen. Vuoden 2015 aikana kävijämäärät sivuilla nousivat 35 000 edelliseen vuoteen verrattuna.

Kävijöitä koko vuonna: 121 227

Ratkaisuja Sisäilmasairaille -projektille avattiin huhtikuussa 2015 laajat internetsivut osoitteeseen www.homepakolaiset.fi/ratkaisuja-sisailmasairaille

Vuoden loppuun mennessä 201 sisäilmasairastunutta on kirjoittanut tarinansa Homepakolaisten internet -sivuille.

Sosiaalinen media

Vuonna 2015 yhdistys on panostanut tiedon jakamiseen sosiaalisessa mediassa. Päivitysten ja niiden tykkäysten määrä sekä päivitysten näkyvyys ovat kasvaneet vuoden aikana merkittävästi.

Facebook: Tykkääjiä Homepakolaiset ry:n Facebook-sivuilla vuoden lopussa oli 1400.

Twitter: Yhdistys liittyi Twitteriin 1.12.2015

RAHOITUS

Ratkaisuja Sisäilmasairaille -projekti

Vuodelle 2015 myönnettiin RAY-rahoitusta 89 000 euroa. Tämän lisäksi vuodelta 2014 siirtyi nostettua avustusta 20 201,53 euroa ja nostamatonta avustusta 3758 euroa.

Projektissa käytettiin vuonna 2015 98 281,57 euroa.

Vuodelta 2015 siirtyy vuodelle 2016 12 036,96 euroa nostettua ja 2641 euroa nostamatonta avustusta.

Avustuksen käyttöaika on kaksi vuotta.

Muu avustus

Vuonna 2015 yhdistys haki rahoitusta myös vaikuttamistyöhön, yhdistyshallintoon ja toiminnan koordinointiin. Rahoitusta tähän ei ole toistaiseksi saatu.